EUROOPA
KOMISJON

Brüssel, 22.6.2020
COM(2020) 242 final

2020/0119 (NLE)

Ettepanek:

NÕUKOGU RAKENDUSOTSUS,

millega muudetakse rakendusotsust (EL) 2017/784, millega antakse Itaalia Vabariigile luba kohaldada erimeedet, millega tehakse erand direktiivi 2006/112/EÜ (mis käsitleb ühist käibemaksusüsteemi) artiklitest 206 ja 226

SELETUSKIRI

Vastavalt 28. novembri 2006. aasta direktiivi 2006/112/EÜ[1] (mis käsitleb ühist käibemaksusüsteemi) (edaspidi „käibemaksudirektiiv“) artikli 395 lõikele 1 võib nõukogu ühehäälselt komisjoni ettepaneku põhjal anda igale liikmesriigile loa võtta erimeetmeid kõnealuse direktiivi sätetest erandite tegemiseks, et lihtsustada käibemaksu kogumist või hoida ära teatavat liiki maksudest kõrvalehoidmist või maksustamise vältimist.

Komisjonis 4. detsembril 2019. aastal registreeritud kirjaga taotles Itaalia Vabariik luba jätkuvalt kohaldada erandit käibemaksudirektiivi artiklitest 206 ja 226 seoses riigiasutustele tarnitava kauba ja osutatavate teenuste eest käibemaksu tasumisega ja arveldamise nõuetega. Taotlus hõlmas nõukogu rakendusotsusega (EL) 2017/784[2] kehtestatud erandi (mida kohaldati ka riigi ja kohaliku omavalitsuse kontrollitavatele äriühingutele ning börsiettevõtetele tarnitava kauba ja osutatavate teenuste suhtes) kohaldamisala vähendamist.

Komisjonis 27. märtsil 2020 registreeritud kirjas muutis Itaalia siiski oma taotlust, paludes, et loa kohaldamisala jääks samaks kui loal, mis anti nõukogu rakendusotsusega (EL) 2017/784, ning taotles erandit käibemaksudirektiivi artiklitest 206 ja 226 riigiasutustele, riigi ja kohaliku omavalitsuse kontrollitavatele äriühingutele ning börsiettevõtetele tarnitava kauba ja osutatavate teenuste suhtes. Vastavalt käibemaksudirektiivi artikli 395 lõikele 2 teavitas komisjon 5. mai 2020. aasta kirjaga teisi liikmesriike Itaalia Vabariigi taotlusest. 6. mai 2020. aasta kirjas teatas komisjon Itaalia Vabariigile, et tal on olemas kogu teave, mida on vaja taotluse hindamiseks.

1. ETTEPANEKU TAUST

• Ettepaneku põhjused ja eesmärgid

Pärast seda, kui Itaalia oli kasutusele võtnud statistikal põhineva kontrollisüsteemi, leidis ta, et riigiasutustele tarnitava kauba ja osutatavate teenuste puhul esineb palju käibemaksupettusi. Sellise tegevuse lõpetamiseks taotles Itaalia 2014. aastal, et riigiasutustele tarnitava kauba või osutatavate teenuste eest tasumisele kuuluvat käibemaksu ei makstaks kaubatarnijale või teenuseosutajale, vaid kantaks maksuameti eraldiseisvale ja kinnisele pangakontole. Seda mehhanismi nimetatakse tavaliselt jagatud maksmiseks, kuna makse, mille klient tavajuhul kannab täielikult üle tarnijale (tasu tarne eest koos käibemaksuga), jaguneb järgmisteks osadeks: i) ühelt poolt tasu, mis makstakse kaupade tarnijale või teenuste osutajale; ning ii) tasumisele kuuluv käibemaks, mis makstakse maksuhalduri kinnisele pangakontole.

Luba erandi kohaldamiseks anti nõukogu rakendusotsusega (EL) 2015/1401[3] kuni 31. detsembrini 2017. Sellega anti Itaaliale luba kohaldada erandit käibemaksudirektiivi artiklist 206 seoses käibemaksu tasumisega ning käibemaksudirektiivi artiklist 226 seoses arveldamise nõuetega.

Itaalia taotles erandit piiratud ajavahemikuks, mille jooksul töötada välja ja rakendada asjakohane kontrollisüsteem ning saada täit kasu elektrooniliste arvete andmetest. Kui rakendatakse ellu elektrooniliste arvete esitamise kohustus riigiasutustele tarnitava kauba või osutatavate teenuste eest, siis on võimalik reaalajas kontrollida üksikuid tehinguid ning riigiasutuste ostudelt tasumisele kuuluva käibemaksu täpseid summasid ning nõnda peaks Itaalial olema võimalik asjaomast sektorit tavapäraste kontrollimeetoditega kontrollida, ilma et oleks vaja teha käibemaksudirektiivist erandeid, et kohaldada jagatud maksmise meedet.

---

1 ELT L 347, 11.12.2006, lk 1.
2 ELT L 118, 6.5.2017, lk 17.
3 ELT L 217, 18.8.2015, lk 7–8.

Vastavalt Itaalia poolt esitatud teabele andis riigiasutustele tarnitava kauba või osutatavate teenuste eest elektrooniliste arvete esitamise kehtestamine maksuametile palju teavet arvete liikumise kohta, võimaldades kontrollida tehinguid ning nendega seotud käibemaksusummasid. Kuid tõhusa kontrollisüsteemi teine element – kohustus edastada maksuametile kõikide väljastatud ja saadud arvete andmed – kehtestati alles alates 1. jaanuarist 2017. aastal. Meetme tõhususe saavutamiseks ning maksumaksjate maksukuulekuse parandamiseks oli tarvis rohkem aega. Sellest tulenevalt taotles Itaalia, et erandit käibemaksudirektiivi artiklitest 206 ja 226, mis käsitlevad tarneid riigiasutustele, pikendataks.

Lisaks avastas Itaalia maksudest kõrvalehoidmise sektoris, mis tarnib kaupa ja osutab teenuseid riigi kontrollitavatele äriühingutele ja väikesele, 40-liikmelisele börsiettevõtete rühmale. Selleks, et võidelda niisuguse maksudest kõrvalehoidmisega ning vältida edasist käibemaksukahju riigi maksutuludele, taotles Itaalia, et erandit käibemaksudirektiivi artiklitest 206 ja 226 kohaldataks ka ülalmainitud äriühingutele tarnitava kauba ja osutatavate teenuste suhtes, kuna Itaalia peab neid äriühinguid riigiasutustega võrreldes samavõrd usaldusväärseteks. Tegemist on riigi ja kohaliku omavalitsuse kontrollitavate äriühingutega ning umbes 40 börsiettevõttest koosneva rühmaga, kokku ligikaudu 2 400 äriühinguga. Itaalia lootis käibemaksu eraldi maksmise meetme laiendamisega nimetatud äriühingutele vältida maksudest kõrvalehoidmist ja käibemaksu tasumata jätmist neile äriühingutele kaubatarnijate ja teenuseosutajate poolt ning sellest tulenevat käibemaksutulude kasvu.

Erandi laiendatud kohaldamisala pikendamiseks anti luba nõukogu rakendusotsusega (EL) 2017/784 kuni 30. juunini 2020.

2018. aasta oktoobris esitas Itaalia aruande vastavalt nõukogu rakendusotsuse (EL) 2017/784 artikli 3 teisele lõigule. Aruande kohaselt suurendas käibemaksu jagatud maksmise meetme kehtestamine Itaalias käibemaksutulusid ning kasv oli meetme kehtestamise ajal tehtud prognoosidest suurem. Lisaks märgiti aruandes, et jagatud maksmise kohaldamisalasse kuuluvate äriühingute tarnijate käibemaksukrediidi suurenemist, mis tuleneb meetme rakendamisest, on lihtne kontrollida ja hallata ning et käibemaksu tagastamise olukord ei ole halvenenud.

Jagatud maksmise mehhanism on osa meetmepaketist, mille Itaalia on kehtestanud maksupettuste ja maksudest kõrvalehoidmise vastu võitlemiseks. Kõnealune meetmepakett hõlmab muu hulgas elektroonilisi arveid ja päevatasusid käsitlevate andmete elektroonilist edastamist. Elektroonilised arved võeti teatavate sektorite puhul kasutusele alates 1. juulist 2018 ja üldisel kujul alates 1. jaanuarist 2019. Kõnealuse kohustuse kohaldamiseks anti luba nõukogu rakendusotsusega (EL) 2018/593[4]. Päevatasusid käsitlevate andmete elektroonilise edastamise puhul nõutakse, et jaemüügi ja muu sarnase tegevusega (mis ei hõlma arvete esitamise kohustust) tegelevad maksumaksjad säilitaksid päevatasusid käsitlevad andmed elektrooniliselt ja edastaksid need elektrooniliselt asutusele *Agenzia delle Entrate*. Viimati nimetatud kohustus jõustus 1. jaanuaril 2020 ja maksukohustuslaste puhul, kelle käive ületab 400 000 eurot, 1. juulil 2019. See meetmepakett on asendanud muud kontrollimeetmed ning võimaldab Itaalia maksuametil viia läbi ristkontrolli ettevõtjate poolt deklareeritud erinevate tehingute suhtes ning jälgida käibemaksusummade tasumist. Viimaste seadusandlike muudatustega kehtestati kohustus teha käibemaksu tehinguid käsitlevad andmed, mis tulenevad elektroonilistelt arvetelt, piiriülestelt tehingutelt ja elektroonilistelt tasudelt, viivitamata maksumaksjatele kättesaadavaks, et lihtsustada nõuete täitmist. Selle tulemusena

[4] Nõukogu 16. aprilli 2018. aasta rakendusotsus (EL) 2018/593, millega lubatakse Itaalia Vabariigil kehtestada erimeede, millega tehakse erand direktiivi 2006/112/EÜ (mis käsitleb ühist käibemaksusüsteemi) artiklitest 218 ja 232 (ELT L 99, 19.4.2018, lk 14–15).

on käibedeklaratsioonid *Agenzia delle Entrate* poolt eeltäidetud ja koostatakse korrapärased käibemaksuteated, mida maksumaksjad saavad aktsepteerida või täiendada. Eespool nimetatud otsuse (EL) 2017/784 põhjenduse 7 kohaselt ei oleks pärast selle süsteemi täielikku rakendamist enam vaja teha täiendavat erandit direktiivist 2006/112/EÜ, et kohaldada jagatud maksmise meedet.

Itaalia ametiasutuste sõnul ei oleks praegu siiski otstarbekas jagatud maksmise meedet täielikult tühistada. Nende hinnangul lühendavad pettusevastase paketi kaudu rakendatud meetmed aega, mis maksuhalduril kulub võimalikust maksudest kõrvalehoidmise või pettuse juhtumist teadasaamiseks, kolmele kuule, võrreldes algselt vajaliku 18 kuuga. Jagatud maksmise puudumisel võib aga maksupetturitelt või maksudest kõrvalehoidjatelt maksu sissenõudmine pärast kontrolli teostamist osutuda võimatuks, kui nad on maksejõuetud. Jagatud maksmise mehhanism kui eelkontrolli meede tagab palju suurema tõhususe.

Komisjon on endiselt seisukohal, et Itaalia kavandatud pettusevastaste meetmete paketi täielik rakendamine peaks kaotama vajaduse täiendavate erandite järele käibemaksudirektiivist, et kohaldada jagatud maksmist. Siiski on veel vara hinnata nende meetmete tõhusust, kuna neid hakati rakendama hiljuti. Üldine kohustuslik e-arveldamine jõustus alles 1. jaanuaril 2019 ning päevatasusid käsitlevate andmete elektrooniline edastamine rakendati täielikult 1. jaanuaril 2020. Seetõttu ei ole võimalik neid meetmeid ja nende mõju käibemaksupettuste avastamisele ja maksu kogumisele põhjalikult hinnata. Seega, kuna pettusevastast paketti ei ole täielikult rakendatud, on mõistlik pikendada meetme kehtivusaega, kuna selle kaotamine võib avaldada märkimisväärset negatiivset mõju maksudest kõrvalehoidmise vastasele võitlusele ja käibemaksu kogumisele meetme kohaldamisalasse kuuluvates sektorites. Kui meedet ei pikendata, peaksid jagatud maksmise mehhanismi kohaldavad äriühingud muutma oma arvete esitamise süsteeme, et muudatusi arvesse võtta. Maksuamet peaks oma süsteemides tegema sarnaseid kohandusi. COVID-19 puhangu põhjustatud raskuste tõttu, mis on Itaalias esinenud, ei tundu asjakohane nõuda ettevõtjatelt ja maksuametilt praegu selliste muudatuste tegemist.

Jagatud maksmise üks tagajärgi on asjaolu, et kaubatarnijad või teenuseosutajad, kes on maksukohustuslased, ei saa sisendkäibemaksu maha arvata oma tarnitud kauba või osutatud teenuste eest saadud käibemaksust. Nad võivad pidevalt olla krediidipositsioonis ja peavad maksuametilt taotlema selle käibemaksu tagastamist. Teisalt aga võimaldab Itaalia teatud tingimustel nendel kaubatarnijatel ja teenuseosutajatel klientidelt saamata jäänud käibemaksu tasaarveldada teiste Itaalias tasumisele kuuluvate maksudega, leevendades nõnda rahavooprobleemi, mis võiks muidu tekkida ettevõtjatel, kes on kohustatud Itaalias makse maksma.

Itaalia esitatud teabe kohaselt on tagasimaksemenetlust kiirendatud. Tagasimaksetaotlused vaadatakse läbi keskmiselt 67 päeva jooksul ja tegeliku makse tegemise keskmine aeg on 7 päeva. Jagatud maksmise meetme kehtestamise ajal nähti ette, et maksukohustuslastel, kes teevad jagatud maksmise skeemiga hõlmatud tehinguid sellistest tehingutest tuleneva krediidi piires, on õigus saada asjakohast käibemaksukrediiti eelisjärjekorras. See tava tähendab, et jagatud maksmise mehhanismiga seotud tagasimaksetaotlusi menetletakse võrreldes mitteprioriteetsete tagasimaksetega nii eeluurimise kui ka tasumisele kuuluvate summade maksmise ajal eelisjärjekorras.

Itaalia esitatud taotlus, mis registreeriti komisjonis 4. detsembril 2019, tähendas kehtiva erandmeetme kohaldamisala vähendamist, kuna taotleti luba jätkata erandi tegemist käibemaksudirektiivi artiklitest 206 ja 226 üksnes seoses käibemaksu tasumise ja arvete esitamise nõuetega riigiasutustele tarnitud kaupade ja osutatud teenuste puhul. Komisjonis 27. märtsil 2020 registreeritud kirjas muutis Itaalia siiski oma taotlust, paludes, et loa

kohaldamisala jääks samaks kui loal, mis anti nõukogu rakendusotsusega (EL) 2017/784, ning taotles seetõttu erandi kohaldamist käibemaksudirektiivi artiklitest 206 ja 226 ka riigiasutustele, riigi ja kohaliku omavalitsuse kontrollitavatele äriühingutele ning börsiettevõtetele tarnitava kauba ja osutatavate teenuste suhtes.

Kohaldamisala muudeti seetõttu, et vahepeal said kättesaadavaks lõplikud andmed meetme tõhususe kohta, mis näitasid, et meetme tõhusus oli eelmistes aruannetes osutatust suurem. 2019. aasta detsembris esitatud taotlust muudeti, taotledes nõukogu rakendusotsusega (EL) 2017/784 lubatud erandi laiendamist.

Arvestades erandi laia kohaldamisala ja tõika, et ettevõtjate mured seoses tagastustega jätkuvad, on oluline tagada vajalik kontroll erandi kohaldamise suhtes ja eriti hinnata meetme mõju käibemaksupettustele ning erandi kohaldamisalasse jäävate maksukohustuslaste käibemaksutagastustele. Seepärast peab Itaalia esitama 18 kuud pärast erandi kehtima hakkamist komisjonile aruande, milles kirjeldatakse käibemaksu tagastamise protsessi seoses erandi kohaldamisalasse jäävate kaubatarnijate ja teenuseosutajate (maksukohustuslaste) olukorraga. Aruandes tuleb eelkõige esitada andmed selle kohta, kui palju kulus keskmiselt aega käibemaksu tegelikuks tagastamiseks kõnealustele maksukohustuslastele, ja tuua välja probleemid, mis võisid sellega seoses ette tulla. Kõnealuses aruandes tuleb esitada ka erinevad meetmed, mida on rakendatud maksudest kõrvalehoidmise vastu võitlemiseks erandiga hõlmatud tarnete puhul, nende jõustumise kuupäev ning hinnang nende tõhususele.

Kuigi Itaalia taotles loa pikendamist kuni 31. detsembrini 2023, tehakse ettepanek lubada erandi tegemist alates 1. juulist 2020 kuni 30. juunini 2023. See ajavahemik peaks olema piisav, et anda täielik hinnang maksudest kõrvalehoidmise vähendamiseks võetud meetmete tõhususele asjaomastes sektorites. Selleks ajaks on ettevõtjatel ja maksuametil paremad võimalused teha oma süsteemides vajalikud kohandused.

- **Kooskõla poliitikavaldkonnas praegu kehtivate õigusnormidega**

Erandit võib lubada käibemaksudirektiivi artikli 395 alusel selleks, et lihtsustada käibemaksu kogumise menetlust ja ära hoida teatavat maksudest kõrvalehoidmist ja maksustamise vältimist. Itaalia taotles erandit, et võidelda maksudest kõrvalehoidmise vastu sektorites, kus käibemaksupettusi on avastatud aastaid. Itaalia esitatud andmete kohaselt on meede olnud tõhus maksukogumise parandamisel ja käibemaksupettuste vähendamisel asjaomastes sektorites. Erand on kooskõlas kehtivate poliitikasätetega.

Nõukogu rakendusotsusega (EL) 2019/310[5] tehti Poolale samasugune erand, lubades kohaldada jagatud maksmise mehhanismi. Poola jagatud maksmise süsteem koosneb vabatahtlikust ja kohustuslikust jagatud maksmise mehhanismist. Kohustuslik jagatud maksmise süsteem mõjutab elektrooniliste pangaülekannetega makstud kaubatarneid ja teenuste osutamist maksukohustuslaste vahel valdkondades, kus käibemaksupettus on eriti suur ja kus pettust on avastatud juba aastaid. Poola kohustuslikus jagatud maksmise süsteemis tegutseb pank osadeks jaotamise vahendajana, kandes kliendi makstud summa üle tarnija asjaomastele kontodele, st maksustatava summa kaupleja tavakontole ja käibemaksu summa kaupleja kinnisele käibemaksukontole. Kinnisel käibemaksukontol olevad rahalised vahendid kuuluvad maksukohustuslasele, kuid tema võimalus neid käsutada piirdub põhimõtteliselt maksuhaldurile tasumisele kuuluva käibemaksu tasumisega või tarnijatelt saadud arvetest tuleneva käibemaksu tasumisega.

[5] Nõukogu 18. veebruari 2019. aasta rakendusotsus (EL) 2019/310, millega antakse Poolale luba kehtestada erimeede, millega tehakse erand direktiivi 2006/112/EÜ (mis käsitleb ühist käibemaksusüsteemi) artiklist 226 (ELT L 51, 22.2.2019, lk 19).

Ka Rumeenia taotles erandit, et kohaldada jagatud maksmise mehhanismi teatavate maksukohustuslaste tarnete suhtes. Rumeenia jagatud maksmise mehhanism tekitas tõsiseid kahtlusi seoses proportsionaalsusega ja aluslepingule vastavusega. Seetõttu oli komisjon Rumeenia taotluse vastu[6].

2. ÕIGUSLIK ALUS, SUBSIDIAARSUS JA PROPORTSIONAALSUS

• Õiguslik alus

Käibemaksudirektiivi artikkel 395.

• Subsidiaarsus (ainupädevusse mittekuuluva valdkonna puhul)

Võttes arvesse käibemaksudirektiivi sätet, millel ettepanek põhineb, kuulub ettepanek Euroopa Liidu ainupädevusse. Seepärast subsidiaarsuse põhimõtet ei kohaldata.

• Proportsionaalsus

Otsus käsitleb liikmesriigile tema enda taotlusel antud luba ja sellega ei määrata mingeid kohustusi.

Kuna erand on ajaliselt piiratud ja hõlmab vaid avalikku sektorit, st riigi kontrollitavad äriühinguid ning börsiettevõtteid, on selle kohaldamisala suunatud sektorile, mis põhjustab palju probleeme seoses maksudest kõrvalehoidmisega. Seega on erimeede kooskõlas taotletava eesmärgiga, st see aitab vältida maksudest kõrvalehoidmist.

• Vahendi valik

Kavandatav vahend: nõukogu rakendusotsus.

Käibemaksudirektiivi artikli 395 kohaselt on erandi tegemine ühistest käibemaksueeskirjadest võimalik vaid komisjoni ettepaneku põhjal nõukogus ühehäälselt antud loa alusel. Nõukogu rakendusotsus on kõige sobivam õigusakt, sest selle saab adresseerida konkreetsele liikmesriigile.

3. JÄRELHINDAMISE, SIDUSRÜHMADEGA KONSULTEERIMISE JA MÕJU HINDAMISE TULEMUSED

• Konsulteerimine sidusrühmadega

Sidusrühmadega ei konsulteeritud. Käesolev ettepanek põhineb Itaalia esitatud taotlusel ja käsitleb ainult kõnealust konkreetset liikmesriiki.

• Eksperdiarvamuste kogumine ja kasutamine

Välisekspertide arvamusi ei olnud vaja kasutada.

• Mõjuhinnang

Nõukogu rakendusotsuse ettepaneku eesmärk on pikendada erandi kohaldamist käibemaksudirektiivi artiklitest 206 ja 226 seoses riigiametitele, riigi ja kohaliku omavalitsuse kontrollitavatele äriühingutele ja umbes 40 börsiettevõtetele tarnitava kauba ja osutatavate teenustega. Nõudes tasumisele kuuluva käibemaksu kandmist maksuameti eraldiseisvale pangakontole püütakse nõukogu rakendusotsusega eelkõige võidelda maksudest

[6] Komisjoni teatis nõukogule vastavalt nõukogu direktiivi 2006/112/EÜ artiklile 395, COM/2018/666 final.

kõrvalehoidmisega, milleks on käibemaksu tasumata jätmine neile äriühingutele kaubatarnijate ja teenuseosutajate poolt. Meede, mida Itaalia praegu rakendab on osutunud tõhusaks vahendiks selle eesmärgi saavutamisel.

Itaalia esitatud andmete kohaselt suurendas meetme rakendamine selle algses kohaldamisalas 2015. aastal makseid ligikaudu 3,5 miljardi euro võrra. Selle summa määras kindlaks *Agenzia delle Entrate*, leides, et *Pubblica Amministrazione* tarnijate puhul on samade tehingute puhul pärast jagatud maksmise mehhanismi kasutuselevõttu tegelikult tasutud väiksema tasumisele kuuluva käibemaksu summa, millest on maha arvatud hüvitiste ja tagasimaksete suurenemine, väiksem kui *Pubblica Amministrazione* poolt samade tehingutega seoses tehtud maksed. Itaalia täiendavas analüüsis järeldatakse, et see mõju on püsinud järgnevatel aastatel stabiilsena. Selle analüüsi kohaselt on meetme laiendatud kohaldamisala (riigi ja kohaliku omavalitsuse kontrollitavate äriühingute ja börsiettevõtete tarnijad) toonud kaasa maksete täiendava suurenemise 1,08 miljardi euro võrra. Meetme esialgne mõju on püsinud selle kohaldamise järgnevatel aastatel taaskord stabiilsena. Seega ulatub meetme kohaldamisest tulenev kogumõju 4,58 miljardi euroni aastas.

Veel üks mõju, mida tuleks arvesse võtta, on see, et seda süsteemi kasutavad tarnijad ei saa käibemaksu oma klientidelt. Seetõttu peavad nad sagedamini taotlema käibemaksu tagastamist, juhul kui nad ei saa seda käibemaksu tasaarveldada teiste Itaalias tasumisele kuuluvate maksudega. Selleks, et vältida negatiivset mõju nimetatud maksukohustuslastele, ning eriti neile kaubatarnijatele ja teenuseosutajatele, kes ei ole asutatud Itaalias, peab tagastamise menetlus toimima nõuetekohaselt ja viivitusteta. Itaalia sõnul toimib käibemaksutagastuste süsteem nõuetekohaselt ning käibemaksutagastuste menetlemise keskmist tähtaega on lühendatud 67 päevani, millele lisandub 7 päeva tegeliku makse tegemiseks. Ühtlasi aitavad uued jõustunud reeglid kohaselt hallata käibemaksutagastuste võimalikku kasvu. Itaalia andmetel nähti jagatud maksmise meetme kehtestamise ajal ette, et maksukohustuslastel, kes teevad jagatud maksmise skeemiga hõlmatud tehinguid sellistest tehingutest tuleneva krediidi piires, on õigus saada asjakohast käibemaksukrediiti eelisjärjekorras. See säte tähendab, et jagatud maksmise mehhanismiga seotud tagasimaksetaotlusi menetletakse võrreldes mitteprioriteetsete tagasimaksetega nii eeluurimise kui ka tasumisele kuuluvate summade maksmise ajal eelisjärjekorras.

- **Põhiõigused**

Ettepanek ei mõjuta põhiõiguste kaitset.

4. MÕJU EELARVELE

Meede ei mõjuta ebasoodsalt käibemaksupõhiselt laekuvaid liidu omavahendeid.

2020/0119 (NLE)

Ettepanek:

NÕUKOGU RAKENDUSOTSUS,

millega muudetakse rakendusotsust (EL) 2017/784, millega antakse Itaalia Vabariigile luba kohaldada erimeedet, millega tehakse erand direktiivi 2006/112/EÜ (mis käsitleb ühist käibemaksusüsteemi) artiklitest 206 ja 226

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse nõukogu 28. novembri 2006. aasta direktiivi 2006/112/EÜ, mis käsitleb ühist käibemaksusüsteemi,[1] eriti selle artikli 395 lõiget 1,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut

ning arvestades järgmist:

(1) Nõukogu rakendusotsusega (EL) 2015/1401[2] lubati Itaalial kuni 31. detsembrini 2017 nõuda, et riigiasutustele tarnitava kauba või osutatavate teenuste eest tasumisele kuuluva käibemaksu kannavad nimetatud asutused maksuameti eraldiseisvale ja kinnisele pangakontole. Selle erimeetme puhul on tegemist erandiga direktiivi 2006/112/EÜ artiklitest 206 ja 226 seoses käibemaksu tasumisega ning arveldamise nõuetega.

(2) Nõukogu rakendusotsusega (EL) 2017/784[3] lubati Itaalial kohaldada erimeedet kuni 30. juunini 2020. Lisaks laiendati erimeetme kohaldamisala, et hõlmata tarned Itaalia tsiviilseadustiku (*Codice Civile*) artikli 2359 tähenduses riigiasutuste kontrollitavatele äriühingutele ja Financial Times Stock Exchange Milano Indice di Borsal (FTSE MIB) indekseeritud börsiettevõtetele.

(3) Komisjonis 4. detsembril 2019 registreeritud kirjas taotles Itaalia kõnealuse loa pikendamist kuni 31. detsembrini 2023 ning erimeetme kohaldamisala vähendamist ainult riigiasutustele tarnitavatele kaupadele ja osutatavatele teenustele. Komisjonis 27. märtsil 2020 registreeritud kirjas taotles Itaalia, et meedet kohaldataks nii riigi ja kohaliku omavalitsuse kontrollitavatele äriühingutele kui ka FTSE MIB indeksisse kuuluvatele börsiettevõtetele tarnitava kauba ja osutatavate teenuste suhtes. Selle tulemusena taotleb Itaalia erimeetme pikendamist rakendusotsusega (EL) 2017/784 antud loaga sama kohaldamisalaga.

(4) Direktiivi 2006/112/EÜ artikli 395 lõike 2 teise lõigu kohaselt teatas komisjon 5. mai 2020. aasta kirjaga teistele liikmesriikidele Itaalia esitatud taotlusest. Komisjon teatas 6. mai 2020. aasta kirjas Itaaliale, et tal on olemas kogu teave, mida tal on vaja taotluse hindamiseks.

(5) Kõnealune meede on osa meetmepaketist, mille Itaalia kehtestas maksupettuste ja maksudest kõrvalehoidmise vastu võitlemiseks. Alates 1. juulist 2018 on teatavates

[1] ELT L 347, 11.12.2006, lk 1.
[2] ELT L 217, 18.8.2015, lk 7–8.
[3] ELT L 118, 6.5.2017, lk 17.

sektorites ja alates 1. jaanuarist 2019 üldisel kujul kehtestatud elektrooniliste arvete esitamise kohustus. Luba kohustuse kohaldamiseks anti nõukogu rakendusotsusega (EL) 2018/593[4]. Meetmepakett, sealhulgas elektrooniline arvete esitamine, on asendanud muud kontrollimeetmed ning võimaldab Itaalia maksuhalduritel kontrollida ettevõtjate deklareeritud erinevaid toiminguid ja kontrollida nende käibemaksu tasumist.

(6) Itaalia selgitab oma taotluses, et kuigi meetmepakett lühendab aega, mis maksuhalduril kulub võimalikust maksudest kõrvalehoidmise või pettuse juhtumist teadasaamiseks, kolmele kuule, võrreldes algselt vajaliku 18 kuuga, võib jagatud maksmise puudumisel maksupetturitelt või maksudest kõrvalehoidjatelt maksu sissenõudmine pärast kontrolli teostamist osutuda võimatuks, kui nad on maksejõuetud. Jagatud maksmise mehhanism kui eelkontrolli meede tagab palju suurema tõhususe. Lõplikud andmed meetme tõhususe kohta näitavad, et meede on olnud oodatust veelgi tõhusam.

(7) Meetme üks tagajärgi on asjaolu, et kaubatarnijad või teenuseosutajad, kes on maksukohustuslased, ei saa sisendkäibemaksu maha arvata oma tarnitud kauba või osutatud teenuste eest saadud käibemaksust. Nad võivad pidevalt olla krediidipositsioonis ja peavad maksuametilt taotlema selle käibemaksu tagastamist. Itaalia esitatud teabe kohaselt vaadatakse tagasimaksetaotlused läbi keskmiselt 67 päeva jooksul ja tegeliku makse tegemise keskmine aeg on 7 päeva. Jagatud maksmise meetme kehtestamise ajal nähti ette, et maksukohustuslastel, kes teevad jagatud maksmise skeemiga hõlmatud tehinguid sellistest tehingutest tuleneva krediidi piires, on õigus saada asjakohast käibemaksukrediiti eelisjärjekorras. See tava tähendab, et jagatud maksmise mehhanismiga seotud tagasimaksetaotlusi menetletakse võrreldes mitteprioriteetsete tagasimaksetega nii eeluurimise kui ka tasumisele kuuluvate summade maksmise ajal eelisjärjekorras.

(8) Eespool nimetatud rakendusotsuse (EL) 2017/784 põhjenduse 7 kohaselt ei oleks pärast Itaalia kavandatava kontrollimeetmete paketi täielikku rakendamist enam vaja teha täiendavat erandit direktiivist 2006/112/EÜ, et kohaldada jagatud maksmise meedet. Seetõttu kinnitas Itaalia, et ta ei soovi uuendada erandit, mis võimaldab kohaldada jagatud maksmise mehhanismi. Võttes aga arvesse, et meetmete tõhusust on nende hiljutise rakendamise tõttu veel vara täielikult hinnata, ning pidades silmas raskusi, millega Itaalia seisab silmitsi COVID-19 puhangu tõttu, mis muudab maksukohustuslaste jaoks nende arvesüsteemides nõutavate muudatuste rakendamise ja maksuhaldurite jaoks enda süsteemide kohandamise raskemaks, võib meetme kaotamisel olla märkimisväärne negatiivne mõju maksudest kõrvalehoidmise vastasele võitlusele ja käibemaksu kogumisele, samuti maksukohustuslaste praegustes oludes tekkivatele halduskuludele.

(9) Taotletav erand peaks olema ajaliselt piiratud, et oleks võimalik hinnata, kas erimeede on kohane ja tõhus. Kuigi Itaalia taotles loa pikendamist kuni 31. detsembrini 2023, ei tohiks seda pikendada rohkem kui 30. juunini 2023. See ajavahemik peaks olema piisav, et anda täielik hinnang maksudest kõrvalehoidmise vähendamiseks võetud meetmete tõhususele asjaomastes sektorites.

(10) Selleks et tagada vajalik kontroll erandi kohaldamise suhtes ja eriti meetme mõju suhtes erandi kohaldamisalasse jäävate maksukohustuslaste käibemaksutagastustele,

[4] Nõukogu 16. aprilli 2018. aasta rakendusotsus (EL) 2018/593, millega lubatakse Itaalia Vabariigil kehtestada erimeede, millega tehakse erand direktiivi 2006/112/EÜ (mis käsitleb ühist käibemaksusüsteemi) artiklitest 218 ja 232 (ELT L 99, 19.4.2018, lk 14–15).

peaks Itaalia esitama 15 kuud pärast erandi pikendamist komisjonile aruande, milles antakse ülevaade üldise olukorra kohta seoses käibemaksu tagastamisega maksukohustuslastele, eelkõige tagastamismenetluse keskmise kestuse ning selle meetme ja asjaomastes sektorites maksudest kõrvalehoidmise vähendamiseks rakendatud muude meetmete tõhususe kohta. Aruanne peaks sisaldama erinevate rakendatud meetmete loetelu koos nende jõustumise kuupäevaga.

(11) Erimeede on kooskõlas taotletava eesmärgiga, sest meede on ajaliselt piiratud ja seda kohaldatakse üksnes sektorites, kus on palju probleeme maksudest kõrvalehoidmisega. Lisaks sellele ei kaasne erimeetmega ohtu, et pettus võiks üle kanduda teistesse sektoritesse või liikmesriikidesse.

(12) Erandi kohaldamine ei mõjuta lõpptarbimise etapis kogutava maksutulu kogusummat ega mõjuta ebasoodsalt käibemaksupõhiselt laekuvaid liidu omavahendeid.

(13) Seepärast tuleks rakendusotsust (EL) 2017/784 vastavalt muuta,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Nõukogu rakendusotsust (EL) 2017/784 muudetakse järgmiselt.

1) Artikli 3 teine lõik asendatakse järgmisega:

„Itaalia esitab 30. septembriks 2021 komisjonile aruande, milles antakse ülevaade selle kohta, milline on üldine olukord seoses käibemaksu tagastamisega maksukohustuslastele, keda mõjutavad artiklites 1 ja 2 osutatud meetmed, eelkõige tagastamismenetluse keskmise kestuse ning selle meetme ja asjaomastes sektorites maksudest kõrvalehoidmise vähendamiseks rakendatud muude meetmete tõhususe kohta. Aruanne peab sisaldama erinevate rakendatud meetmete loetelu koos nende jõustumise kuupäevaga.“

2) Artiklis 5 asendatakse kuupäev „30. juuni 2020“ kuupäevaga „30. juuni 2023“.

Artikkel 2

Käesolev otsus on adresseeritud Itaalia Vabariigile.

Brüssel,

Nõukogu nimel
eesistuja